

[Lone Dybkjær]

Hvis ikke indvindingstakten indpasses i vor overordnede energiplanlægning, er det ikke sikkert, at energiresourcerne udnyttes optimalt. Hverken disse to krav eller ilandføringspligt er opfyldt i de nuværende koncessionsbetingelser.

Der vil næppe være tvivl om, at man kunne nå frem til en fornuftig ordning med hensyn til ilandføringspligten. Men under alle omstændigheder ville udvindingstakten og fremfor alt efterforskningstakten volde problemer, udvindingstakten, fordi konsortiets og det danske samfunds interesser ikke nødvendigvis falder sammen, efterforskningen, fordi det hverken økonomisk eller mandskabsmæssigt vil være muligt for en enkelt virksomhed at foretage de nødvendige boringer, så vi kan finde ud af, hvad der er. Erfaringerne har yderligere vist, at det er en fordel, at flere virksomheder borer i samme område; idérigdommen øges og dermed chancen for fund.

En ændring af koncessionsbetingelserne er derfor nødvendig, hvad vel egentlig også et stort flertal her i folketinget mener. Spørgsmålet er kun: hvordan?

Det radikale venstre er tilhænger af, at denne ændring sker ved en forhandlingsløsning, hvis samfundets overordnede interesser kan tilgodeses. For os at se skulle det være muligt at opnå et for både A. P. Møller og samfundet rimeligt resultat. Men det vil kræve, at efterforskningstempo, udvindingstakt, ilandføring osv. defineres i overensstemmelse med samfundets interesser for de arealers vedkommende, som A. P. Møller beholder.

Opnås en sådan forhandlingsløsning, behøver vi naturligvis ikke dagens lovgivning, men kan koncentrere os om den kommende undergrundslov, som under alle omstændigheder er nødvendig.

Men det radikale venstre er parat til at tage et medansvar for gennemførelse af en lovgivning, der sikrer det danske samfunds interesser i energiudvindingen i Nordsøen, hvis ikke dette kan opnås ved forhandling. Vi finder energispørgsmålet så centralt, at det er nødvendigt at sikre almenvellets interesser. At tale om overgreb på enkeltpersoner eller selskaber i denne sammenhæng er at forvride debatten. Der er heller ikke tale om, at der skal være eller kan blive præcedens for andre situationer; der er trods alt tale om noget

enestående, nemlig verdens bedste koncession, og alene det forhindrer præcedens.

Ja men det er umoralsk, er det sagt, at staten bryder sin aftale med A. P. Møller; en aftale er en aftale. I øvrigt er koncessionen jo ændret i 1976, og tænk på, hvad A. P. Møller har gjort for Danmark! Det kan vel diskuteres, om der er tale om en aftale i juridisk forstand; under alle omstændigheder er det i så tilfælde en temmelig ensidig aftale.

Men det er nu næppe særlig afgørende, om man kalder det det ene eller det andet. Lad os i stedet for søge at sætte sagen på spidsen. Flertallet i denne sal mener, at koncessionsvilkårene skal ændres. Hvad nu, hvis A. P. Møller ikke havde villet forhandle? Skulle folketinget så lade være at gribe ind? Ville det være moralsk, eller ville det være forsvarligt?

Nu har A. P. Møller ikke sagt, at han ikke vil forhandle, men hvad er forhandlingsudspillet? Ja, det er jo altså stadig, at A. P. Møller vil beholde den lovende del af Nordsøen, mere, end A. P. Møller kan overkomme. I virkeligheden siger firmaet: denne koncession er en velerhvervet rettighed, som vi har i 50 år. Ja så! Men hvad gør vi med den øvrige del af samfundet i disse år? Næsten på alle områder er vi nødt til at gribe ind over for noget, som mange opfatter som velerhvervede rettigheder. Der foreligger måske ikke direkte skriftlige aftaler mellem staten og borgerne, men nok lovgivning, som borgerne har disponeret og disponerer efter, og som så ændres.

Man kan hævde, at vi burde have indset problemerne i 1970'erne og 1980'erne i tide, men det betyder jo ikke, at man kan lade være at gribe ind nu. Hvis det danske samfund ikke skal løbe af sporet energimæssigt og økonomisk set, er vi på alle områder nødt til at stramme op, og det kan jo ikke være sådan, at vi kun griber ind over for de små.

Så er der spørgsmålet om, hvorvidt der er ændrede forudsætninger siden 1976. Det skal klart erkendes, at det var en for dårlig aftale, der blev indgået i 1976, men det betyder altså ikke, at den ikke skal ændres nu, men derimod, at man skal tænke sig om én gang til og ikke opnå en situation, så man skal til at forhandle igen om to år. Den ændring, der sker denne gang, skulle gerne være mere holbar.